

Alle criteria voor maatschappelijk verantwoord inkopen voor  
de geselecteerde productgroepen

**Reproductieapparatuur**

| <b>Code</b> | <b>Criterium</b>                                                                    | <b>Onderwerp</b>                                | <b>Ambitieniveau</b> |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|----------------------|
| 004.03      | Automatisch dubbelzijdig kunnen afdrukken                                           | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 1                    |
| 004.04      | Apparatuur geschikt voor gerecycled papier                                          | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 1                    |
| 004.06      | Lokale bevestiging printopdracht vooraf aan uitvoer                                 | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 1                    |
| 004.07      | Productontwerp gericht op hergebruik toner/inkcartridges                            | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 1                    |
| 004.08      | Kosteloze terugname apparatuur is verplicht                                         | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 2                    |
| 004.12      | Reparatie/vervanging product minimaal vijf jaar garantie                            | Levensduur en garantie                          | 1                    |
| 004.22      | Verplichte toelichting op verpakkingskeuze volgens Essentiële Eisen                 | Verpakkingen                                    | 1                    |
| 004.25      | Transparante herkomst van onderdelen in geleverde producten                         | Ketenbeheersing                                 | 2                    |
| 004.27      | Levenscyclusanalyse (LCA) is verplicht                                              | Levenscyclusanalyse                             | 2                    |
| 004.29      | Betere recycling van (kritische) grondstoffen wordt hoger gewaardeerd               | Verwerking na einde levensduur                  | 3                    |
| 004.30      | Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria                                     | Energieprestatie                                | 1                    |
| 004.31      | Energie-efficiëntere producten worden hoger gewaardeerd                             | Energieprestatie                                | 2                    |
| 004.32      | Meer ervaring met hergebruikte apparatuur wordt hoger gewaardeerd                   | Verwerking na einde levensduur                  | 2                    |
| 004.37      | Minimaal 5% social return is vereist                                                | Social Return                                   | 1                    |
| 004.38      | Een hoger percentage dan 5% social return wordt hoger gewaardeerd                   | Social Return                                   | 2                    |
| 004.39      | Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return                                   | Social Return                                   | 0                    |
| 004.40      | De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return                      | Social Return                                   | 1                    |
| 004.05      | Gebruikersinstructies voor het maximaliseren van de milieuprestaties tijdens beheer | Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik | 1                    |
| 004.15      | Secundaire/tertiaire verpakking van gerecycled materiaal                            | Verpakkingen                                    | 1                    |
| 004.17      | Mogelijkheid tot herbruikbaarheid en recycling verpakkingen wordt hoger gewaardeerd | Verpakkingen                                    | 2                    |

| <b>Code</b> | <b>Criterium</b>                                                                                     | <b>Onderwerp</b>                         | <b>Ambitieniveau</b> |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------------|
| 004.23      | Inzamelen en recyclen van verpakkingen wordt hoger gewaardeerd                                       | Verpakkingen                             | 3                    |
| 004.26      | Verantwoorde winning van (conflict)mineralen wordt hoger gewaardeerd                                 | Ketenbeheersing                          | 3                    |
| 004.28      | Inzamelen, data wissen, hergebruiken en recyclen van geleverde producten                             | Verwerking na einde levensduur           | 2                    |
| 004.33      | Duidelijke instructies over reparatiemogelijkheden                                                   | Levensduurverlenging                     | 1                    |
| 004.34      | Ten minste 10% post-consumer gerecycled materiaal in kunststof behuizing                             | Materiaalgebruik                         | 1                    |
| 004.35      | Milieumanagementsysteem is verplicht - Automatisering                                                | Milieumanagementsysteem                  | 1                    |
| 004.21      | Verbeteren arbeidsomstandigheden, mensenrechten en leefbaar loon (ISV)                               | Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) | 1                    |
| 004.41      | Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal wordt hoger gewaardeerd - Automatisering        | Circulaire economie                      | 3                    |
| 004.42      | Maximaal 0,1% gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen                                             | Materiaalgebruik                         | 2                    |
| 004.18      | Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij voldoende aanbod - Automatisering   | Circulaire economie                      | 3                    |
| 004.19      | Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij onvoldoende aanbod - Automatisering | Circulaire economie                      | 3                    |

## 1. Reproductieapparatuur / Automatisch dubbelzijdig kunnen afdrukken

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.03
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

Voor beeldverwerkingsapparatuur die voor monochroom afdrukken of kopiëren een snelheid van 19 afbeeldingen per minuut of meer voor A4-formaat kan bereiken geldt dat deze apparatuur moet zijn uitgerust met een automatische eenheid voor dubbelzijdig afdrukken/kopiëren. De duplex afdruk- en/of kopieerfunctie moet in de oorspronkelijke officiële software van de fabrikant standaard zijn ingesteld.

*(deels) gebaseerd op EU GPP criteria*

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#).
- Technisch dossier van de fabrikant.
- Keuringsrapport van een erkende instantie waaruit blijkt dat de producten aan de gestelde eisen voldoen (bijvoorbeeld een overeenkomstig ISO-norm 17025 erkende instantie die keuringsrapporten mag afgeven).
- Of gelijkwaardig.

## 2. Reproductieapparatuur / Apparatuur geschikt voor gerecycled papier

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.04
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

De reproductieapparatuur dient geschikt te zijn voor het gebruik van gerecycled papier dat voldoet aan de Europese standaard EN 12281:2002.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- of gelijkwaardig.

### 3. Reproductieapparatuur / Lokale bevestiging printopdracht vooraf aan uitvoer

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.06
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

Voor reproductieapparatuur aangesloten op een netwerk waarop een groep gebruikers printopdrachten uitvoert geldt dat deze apparatuur de mogelijkheid biedt om lokaal of op afstand een printopdracht vrij te geven of te verwijderen.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen twee concepten:

- Pull-printing, ook wel follow-me printing genoemd: een printopdracht wordt naar een centrale printserver gestuurd. Deze server houdt de opdracht vast totdat een gebruiker zich op een willekeurige printer binnen het netwerk identificeert en de printopdracht opvraagt.
- PIN-printing: Een printopdracht wordt naar een specifieke printer gestuurd die PIN-printing ondersteunt. De printopdracht wordt pas afgedrukt nadat de gebruiker zich heeft geïdentificeerd.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- of gelijkwaardig.

### 4. Reproductieapparatuur / Productontwerp gericht op hergebruik toner/inktcartridges

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.07
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

De producten moeten ook met herverwerkte toner- en/of inktcartridges kunnen werken. Inrichtingen en praktijken om hergebruik van toner- en/of inktcartridges te verhinderen (ook wel "inrichtingen/praktijken tegen hergebruik" genoemd) mogen niet aanwezig zijn of worden toegepast.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#).

- Technisch dossier van de fabrikant.
- Keuringsrapport van een erkende instantie waaruit blijkt dat de producten aan de gestelde eisen voldoen.
- Of gelijkwaardig.

## 5. Reproductieapparatuur / Kosteloze terugname apparatuur is verplicht

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 004.08
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

De opdrachtnemer verplicht zich ertoe [X%] van de apparatuur, of [X] stuks, gedurende de looptijd van het contract zonder financiële consequenties voor de opdrachtgever (boete) terug te nemen, indien de opdrachtgever hier gedurende de contractperiode om vraagt. De hoeveelheid geleasede apparaten in het leasecontract wordt hiermee naar beneden bijgesteld.

Dit criterium sluit aan bij het streven om minder te printen en de behoefte aan apparatuur daaraan aan te passen, ook gedurende de looptijd van het contract.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

De inkopende organisatie dient zelf de hoogte van [X] te bepalen. Dit criterium is alleen van toepassing bij een leaseconstructie of vergelijkbaar contract.

## 6. Reproductieapparatuur / Reparatie/vervanging product minimaal vijf jaar garantie

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 004.12
- **Onderwerp:** Levensduur en garantie

De garantietermijn op de door opdrachtnemer te leveren producten is minimaal 5 jaar. Gebreken moeten binnen deze termijn (kosteloos) worden gerepareerd. Wanneer reparatie (technisch) onmogelijk is, moet het product worden vervangen. De opdrachtnemer moet er dus voor zorgen dat gedurende tenminste vijf jaar na de aankoopdatum oorspronkelijke of gelijkwaardige reserveonderdelen beschikbaar zijn (rechtstreeks of via andere aangewezen tussenpersonen).

*Criterium is (deels) gebaseerd op EU GPP criteria.*

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Dit criterium is alleen van toepassing op koopovereenkomsten exclusief onderhoud.

## 7. Reproductieapparatuur / Verplichte toelichting op verpakkingskeuze volgens Essentiële Eisen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.22
- **Onderwerp:** Verpakkingen

De inschrijver dient een toelichting te geven op de verpakingskeuze, waarbij hij aansluit bij de Essentiële Eisen die uit de Europese Richtlijn Verpakkingen en het Besluit beheer verpakkingen voortkomen. In de toelichting wordt ingegaan op:

1. de onderbouwing voor de verpakingskeuze;
2. de wijze waarop u toetst of uw keuze voor verpakkingen de meest optimale is vanuit milieu oogpunt, bijvoorbeeld met behulp van de normen NEN-EN 13427 tot en met NEN-EN 13430 of een eigen beoordelingskader;
3. welke maatregelen zijn uitgevoerd en nog zullen worden genomen, om de het volume en gewicht van de verpakking zo klein mogelijk te laten zijn en daarbij wel aan de functionele eisen op gebied van veiligheid, hygiëne en aanvaardbaarheid voor het verpakte product te blijven voldoen.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Het doel van deze eis is dat de inkopende organisatie inzicht krijgt in de onderbouwing van de leverancier voor de verpakingskeuze en de rol die de verpakingsleverancier speelt bij het verduurzamen van de verpakking. De eis stimuleert de keuze voor een verpakking die het meest optimaal is voor het milieu, door de bewuste keuze en communicatie hierover.

Meer informatie over de [Essentiële Eisen](#) en [Afvalfonds Verpakkingen](#).

#### *Mogelijke bewijsmiddelen*

- Bewijsstuk waaruit blijkt dat de normen NEN-EN 13427 tot en met NEN-EN 13430 zijn toegepast door inschrijver en/of zijn toeleverancier. Daarmee sluit de keuze voor verpakkingen in elk geval aan bij de Essentiële Eisen.
- Document waaruit blijkt dat een passend ander/eigen beoordelingskader is toegepast.
- Of gelijkwaardig.

## 8. Reproductieapparatuur / Transparante herkomst van onderdelen in geleverde producten

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.25
- **Onderwerp:** Ketenbeheersing

De opdrachtnemer mag alleen producten leveren van leveranciers die zich committeren aan het bijhouden van een herkomstlijst waarin, voor op zijn minst de geleverde productgroep, transparant wordt vastgelegd in welke productie- en assemblagefabrieken de onderdelen worden geproduceerd/geassembleerd. Het gaat hierbij om de volgende gegevens, die betrekking hebben op de geleverde onderdelen:

- de naam van het bedrijf (die eigenaar is van de fabriek);
- locatie van de fabriek (adres).

Opdrachtnemer dient na contractsluiting de herkomstlijst op verzoek van de opdrachtgever binnen 10 werkdagen na het verzoek, digitaal op te kunnen leveren.

#### *Hergebruik of refurbished producten*

Wanneer de inschrijver hergebruikte of refurbished producten aanbiedt, geldt dit criterium alleen voor de nieuwe onderdelen die zijn toegevoegd.

## 9. Reproductieapparatuur / Levenscyclusanalyse (LCA) is verplicht

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 004.27
- **Onderwerp:** Levenscyclusanalyse

De opdrachtnemer levert binnen een jaar na contractverlening een levenscyclusanalyse (LCA) op van het betreffende product of soortgelijk product met soortgelijke opbouw. Indien er meerdere producten worden ingekocht, wordt er in overleg een LCA opgeleverd van tenminste één van de producttypen. De LCA-resultaten omvatten ten minste de klimaatimpact, ofwel *carbon footprint*, uitgedrukt in CO<sub>2</sub>-equivalenten, berekend volgens de richtlijnen van het Greenhouse Gas Protocol: 'Product Life Cycle Accounting and Reporting Standard' of soortgelijke richtlijnen die de scope duidelijk afbakenen. Het totaalresultaat is ten minste uitgesplitst in de levenscyclusfasen grondstofwinning, productie, (downstream) transport en gebruik. End-of-life is optioneel; indien end-of-life wel is gekwantificeerd in de LCA dienen de resultaten van end-of-life los te worden getoond. Daarmee geeft de opdrachtnemer inzicht in de milieukundige hotspots.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Er wordt in dit criterium een LCA gevraagd, omdat deze inzicht geeft in de milieu-impact (en daarmee de hotspots) van de hele keten. Deze inzichten kunnen gebruikt worden voor het opstellen van het actieplan of voor beslissingen met betrekking tot een volgende aanbesteding. Zo wil de overheid bijdragen aan verduurzaming op langere termijn. Ook wil de overheid verantwoording kunnen afleggen over de milieu-impact van hun inkopen.

De inkopende organisatie kan overwegen om de volgende tekst op te nemen. Het is daarbij van belang om te bezien of dit deel niet disproportioneel is. Zeker in het geval een reseller wordt gecontracteerd kan dit het geval zijn. Daarom is onderstaande tekst niet standaard in het criterium opgenomen.

"Tevens levert de inschrijver een actieplan ter verduurzaming aan, dat (mede) van toepassing is op het type product van inschrijving. In het actieplan wordt ten minste ingegaan op de materiaalherkomst, energieverbruik tijdens productie en energieverbruik tijdens gebruik. Het actieplan heeft betrekking op nieuwe producten waarvan de ontwerpfase nog moet starten ten tijde van gunning en gaat dus niet over producten die al in ontwikkeling zijn."

Aanvullende contractbepalingen kunnen zijn:

- Periodiek vindt overleg plaats tussen opdrachtnemer en opdrachtgever over het bereiken van de doelstellingen in het actieplan.
- In de loop van de contractperiode vindt tijdens het periodieke overleg aanscherping van het verduurzamingsplan plaats.

## 10. Reproductieapparatuur / Betere recycling van (kritische) grondstoffen wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.29
- **Onderwerp:** Verwerking na einde levensduur

De inschrijver dient een plan van aanpak in te dienen waarin het aan te bieden 'take-back programma' wordt beschreven. In het plan van aanpak moet duidelijk worden omschreven of en zo ja in welke mate de producten worden hergebruikt en hoe de recycling plaatsvindt. Indien het niet mogelijk is om het product te hergebruiken dient deze zorgvuldig te worden gerecycled conform de vigerende WEEE-Richtlijn.

In het plan van aanpak geeft de inschrijver tenminste aan:

- Hoe het take-back programma is ingericht.
- Welke van de door inschrijver te leveren producten kunnen worden hergebruikt, de manier waarop dit gebeurt en in welke mate hergebruik zal plaatsvinden.
- Welke van de door inschrijver te leveren producten voor recycling worden aangeboden bij een verwerker, die werkt volgens de vigerende norm voor passende verwerking conform de nationale implementatie van de WEEE-richtlijn. Indien gebruik wordt gemaakt van een verwerker in Nederland betekent dit dat de verwerker WEEELabEx/CENELEC gecertificeerd is (Regeling AEEA, artikel 11) en dat de verwerker is ingeschreven in het nationaal WEEE-register [www.nationaalweeeregister.nl/](http://www.nationaalweeeregister.nl/).
- Welke (kritische) grondstoffen de verwerker, waar de inschrijver de producten laat recycleren, op dit moment terugwint uit de te leveren producten en in welke mate. Hierbij wordt aangegeven welke van de, voor dit producttype relevante, 26 kritische grondstoffen\* wel of niet worden teruggewonnen.
- Of, en zo ja, hoe de inschrijver zich samen met de verwerker die de producten recyclet, inzet om in de toekomst meer grondstoffen terug te winnen. Indien een inschrijver niet zelf contact heeft met de verwerker, kan hij aangeven hoe zijn toeleveranciers zich samen met een verwerker inzetten om in de toekomst meer grondstoffen terug te winnen, indien dit bij de inschrijver bekend is.

\* Hierbij wordt ten minste ingegaan op het terugwinnen van de kritische grondstoffen die voor dit producttype relevant zijn. De Europese Commissie identificeert de volgende 26 kritische grondstoffen: antimoon, bariet, beryllium, bismut, boraat, fluoriet, fosforiet, fosfor, gallium, germanium, hafnium, helium, indium, kobalt, magnesium, natuurlijke grafiet, natuurlijk rubber, niobium, platinagroep metalen (PGM's), scandium, siliciummetaal, tantaal, vanadium, wolfram, vanadium, zware en lichte zeldzame aardmetalen, in het rapport '[Study on the review of the list of Critical Raw Materials](#)'.

Een beter plan van aanpak 'take-back programma' wordt hoger gewaardeerd. Het plan van aanpak wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- SMART aanpak en doelen m.b.t.:
  - organisatie van het take-back-programma;
  - compleetheid van beschreven onderwerpen (de mate van kennis over de verwerking);
  - realiteitszin: stand van zaken, doelen, benodigde acties en tijdsplan.
- De mate waarin producten worden hergebruikt. Naarmate meer producten worden hergebruikt, wordt dit hoger gewaardeerd.
- In geval van recycling: Het aantal kritische grondstoffen dat wordt teruggewonnen (x van de 26). Naarmate meer kritische grondstoffen worden teruggewonnen, wordt dit hoger gewaardeerd.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Omsmelten gebeurt niet in Nederland. Het doel van deze criteria is om het gesprek hierover aan te gaan met de leverancier en de recycler.

## 11. Reproductieapparatuur / Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.30
- **Onderwerp:** Energieprestatie

De te leveren producten voldoen aan de meest recente Energy Star-criteria voor energieprestaties indien deze voor de betreffende productgroep zijn opgesteld. In het geval dat er hergebruikte/refurbished producten worden aangeboden, moeten deze voldoen aan de Energy Star criteria die van kracht waren op het moment waarop zij op de markt kwamen.

Het is bekend dat de licentie voor het gebruik van het Energy Star certificaat door de EU in februari 2018 is verlopen. In de US wordt het Energy Star systeem wel nog steeds toegepast. De onderliggende criteria van Energy Star worden nog regelmatig geüpdatet en zijn op dit moment het best beschikbare systeem om de energieprestatie van ICT producten aan te toetsen. Daarom is ervoor gekozen om deze criteria te blijven gebruiken. Gebruik van de criteria bij aanbestedingen is toegestaan.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Niet voor elk ICT-product bestaan er Energy Star-criteria. Producten die Energy Star-criteria hebben zijn te vinden op [de website van Energy Star](#).

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- bewijs dat de te leveren producten in de [\[Energy Star database\]\(https://www.energystar.gov/productfinder/\)](#) staan.

## 12. Reproductieapparatuur / Energie-efficiëntere producten worden hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.31
- **Onderwerp:** Energieprestatie

Elke 5% lager energieverbruik dan de specificaties in EIS '**Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria**' wordt hoger gewaardeerd.

*Dit criterium is (deels) gebaseerd op 'GPP-criteria van de EU voor computers en schermen 2016'*

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

In verband met de Europese Energie Efficiency Richtlijn 2012/27/EU moet dit gunningscriterium verplicht worden toegepast op Rijksinkopen.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- Technisch dossier van de fabrikant. Het technische dossier kan bestaan de TEC waarde waarmee de fabrikant laat zien dat het product inderdaad x% beter is.
- Of gelijkwaardig.

## 13. Reproductieapparatuur / Meer ervaring met hergebruikte apparatuur wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** SC
- **Criteriumcode:** 004.32
- **Onderwerp:** Verwerking na einde levensduur

Naarmate de inschrijver meer ervaring heeft met het leveren van hergebruikte apparatuur, wordt dit hoger gewaardeerd. De inschrijver dient aan te geven hoeveel hergebruikte producten, met dezelfde specificaties, hij in de afgelopen twee jaar aan de zakelijke markt heeft geleverd. De ervaring wordt als volgt gewaardeerd: [x].

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

De inkopende organisatie dient zelf bij de [x] de waardering aan te geven. Daarbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld:

- hoogste waardering: 1001 stuks of meer
- gemiddelde waardering: 505-1000 stuks
- lagere waardering: 251-500 stuks
- laagste waardering: 1-250 stuks

## 14. Reproductieapparatuur / Minimaal 5% social return is vereist

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.37
- **Onderwerp:** Social Return

Opdrachtnemer hanteert voor de uitvoering van de opdracht een norm van 5% social return op de [x].

Opdrachtnemer dient [x] na contractsluiting een plan van aanpak in waarin wordt beschreven op welke manier invulling wordt gegeven aan deze eis. De invulling dient een relatie te hebben met de opdracht, maar hoeft niet in alle gevallen op locaties van de opdrachtnemer te geschieden. In het plan van aanpak moet ook worden beschreven op welke wijze voorkomen wordt dat er verdringing van personeel plaatsvindt door medewerkers uit de doelgroep social return.

De invulling van social return dient in het plan van aanpak te worden onderbouwd op basis van de volgende aspecten:

- totaal aantal in te zetten SR medewerkers (persoon, geen naam i.v.m. AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie in te zetten medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over het contract te halen waarde van de [x].

Onder social return vallen de hieronder genoemde doelgroepen:

- a. Wet Werk en Bijstand (WWB) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig aan werk kunnen komen.
- b. Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of ouder zijn.
- c. Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.
- d. Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.
- e. Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.
- f. Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG) gerechtigden.
- g. Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.
- h. De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.
- i. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) geïndiceerden.
- j. Leer/werkplekken voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).
- k. Leer/werkplekken voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
- l. Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Vul op de plaats van de eerste en de derde [x] in: loonsom, aanneemsom of het aantal in te zetten uren.

Vul op de plaats van de tweede [x] in: de periode in waarbinnen het plan van aanpak moet worden ingediend.

Social return is voor de Rijksoverheid verplicht bij alle passende aanbestedingen van werken en diensten met een loonsom van ten minste € 250.000,- (excl. btw) en een looptijd van ten minste zes maanden. Rijksorganisaties kunnen bovenstaande eis toepassen, of gemotiveerd een andere meer maatwerk gerichte aanpak kiezen voor social return. Het tewerkstellen van medewerkers uit de doelgroep social return mag niet ten koste gaan van vaste medewerkers of medewerkers met een tijdelijk contract (verdringing). Veel gemeenten en andere overheden hebben een eigen beleid voor de toepassing van social return. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar het beleid van uw eigen organisatie of zie [de website van PIANOo](#) voor meer informatie over het toepassen van social return.

De doelgroepen kunnen per aanbesteding variëren.

#### *Bijbehorende contractbepaling*

Zie criterium '**De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return**' voor de bijbehorende contractbepaling.

## 15. Reproductieapparatuur / Een hoger percentage dan 5% social return wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.38
- **Onderwerp:** Social Return

Naarmate de inschrijver voor de uitvoering van de opdracht een hoger percentage dan 5% social return op de [x] aanbiedt, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. De inschrijver dient in een plan van aanpak aan te geven in hoeverre hij zekerheid kan verschaffen dat de social return ook daadwerkelijk kan worden ingezet bij de opdracht.

De invulling van social return dient een relatie te hebben met de opdracht, maar hoeft niet in alle gevallen op locaties van de opdrachtnemer te geschieden. In het plan van aanpak moet ook worden beschreven op welke wijze voorkomen wordt dat er verdringing van personeel plaatsvindt door medewerkers uit de doelgroep social return.

De invulling van social return dient in een plan van aanpak te worden onderbouwd op basis van de volgende aspecten:

- totaal aantal in te zetten SR medewerkers (persoon, geen naam ivm AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie in te zetten medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over het contract te halen waarde van de [x].

Onder social return vallen de hieronder genoemde doelgroepen:

a. Wet Werk en Bijstand (WWB) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig

aan werk kunnen komen.

b. Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of ouder zijn.

c. Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.

d. Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.

e. Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.

f. Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG) gerechtigden.

g. Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.

h. De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.

i. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) geïndiceerden.

j. Leer/werkplekken voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).

k. Leer/werkplekken voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.

l. Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Vul op de plaats van [x] in: loonsom, aanneemsom of het aantal in te zetten uren.

Social return is voor de Rijksoverheid verplicht bij alle passende aanbestedingen van werken en diensten met een loonsom van ten minste € 250.000,- (excl. btw) en een looptijd van ten minste zes maanden. Rijksorganisaties kunnen bovenstaande eis toepassen, of gemotiveerd een andere meer maatwerk gerichte aanpak kiezen voor social return. Het tewerkstellen van medewerkers uit de doelgroep social return mag niet ten koste gaan van vaste medewerkers of medewerkers met een tijdelijk contract (verdringing). Veel gemeenten en andere overheden hebben een eigen beleid voor de toepassing van social return. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar het beleid van uw eigen organisatie of zie [www.piano.nl](http://www.piano.nl) voor meer informatie over het toepassen van social return.

#### *Bijbehorende contractbepaling*

Zie criterium '**De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return**' voor de bijbehorende contractbepaling.

## 16. Reproductieapparatuur / Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return

- **Ambitieniveau:** 0
- **Criteriumtype:** SUG
- **Criteriumcode:** 004.39
- **Onderwerp:** Social Return

#### *Suggestie voor de inkopende organisatie*

Maatwerk voor Mensen is de nieuwe werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Maatwerk voor Mensen heeft een experimenteel en innovatief karakter en gaat over samenwerking tussen HR, Inkoop en leveranciers om meer mogelijk te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het streefpercentage is 5% van de totale waarde van opdrachten binnen de categorie/markt/sector. Zie [Maatwerk voor Mensen](#) of [de website van PIANOo](#) voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.

De verwachting is dat deze aanpak zal leiden tot nieuwe vormen van social return.

## 17. Reproductieapparatuur / De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** CB
- **Criteriumcode:** 004.40
- **Onderwerp:** Social Return

De opdrachtnemer dient periodiek te rapporteren over de uitvoer van social return op basis van een verantwoordingsformulier conform onderstaande aspecten:

- totaal aantal ingezette SR medewerkers (persoon, geen naam vanwege AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie ingezette medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over deze periode gehaalde waarde van de [x].

De hier geëiste gegevens kunnen deel uitmaken van een overall rapportage die de opdrachtgever van de opdrachtnemer wil hebben.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Vul op de plaats van [x] in: loonsom, aanneemsom of het aantal in te zetten uren.

## 18. Reproductieapparatuur / Gebruikersinstructies voor het maximaliseren van de milieuprestaties tijdens beheer

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.05
- **Onderwerp:** Voorkomen onnodig energie- en materiaalverbruik

De inschrijver verstrekt na contractsluiting gebruiksinstructies voor het maximaliseren van de milieuprestaties van de beeldverwerkingsapparatuur, waarin op zijn minst de functies voor papierbeheer, energie-efficiëntie en voor verbruiksgoederen zoals inkt- en/of tonercartridges aan bod komen. De instructies kunnen bijvoorbeeld worden verstrekt in schriftelijke vorm als een specifiek onderdeel van de gebruikershandleiding en/of in elektronische vorm op de website van de fabrikant.

*(deels) gebaseerd op EU GPP criteria*

## 19. Reproductieapparatuur / Secundaire/tertiaire verpakking van gerecycled materiaal

- **Ambitieniveau:** 1

- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.15
- **Onderwerp:** Verpakkingen

Wanneer kartonnen dozen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 80% uit post-consumer gerecycled karton te bestaan.

Wanneer niet-biobased kunststof folie of -vellen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 75% uit gerecycled materiaal te bestaan.

Bij dit criterium gaat het om materiaal dat afkomstig is van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (post-consumer fase).

Als er om bepaalde redenen niet kan worden voldaan aan deze eis, moet de inschrijver dit onderbouwd toelichten.

Definities, conform [Besluit beheer verpakkingen 2014](#) §1. Begripsbepalingen, Artikel 1:

1. verpakkingen: alle producten, vervaardigd van materiaal van welke aard ook, die kunnen worden gebruikt voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren en aanbieden van andere producten, van grondstoffen tot afgewerkte producten, over het gehele traject van producent tot gebruiker of consument, wegwerpartikelen die voor dit doel worden gebruikt daaronder begrepen, waarbij verpakkingen uitsluitend omvatten verkoop- of primaire verpakkingen, verzamel- of secundaire verpakkingen en verzend- of tertiaire verpakkingen, en
  - waarbij producten als verpakking worden beschouwd indien zij aan het vorenstaande voldoen, ongeacht andere functies die de verpakking ook kan vervullen, tenzij het product integraal deel uitmaakt van een ander product en het nodig is om dat product tijdens zijn levensduur te bevatten, te ondersteunen of te bewaren en alle elementen bedoeld zijn om samen gebruikt, verbruikt of verwijderd te worden;
  - waarbij producten die ontworpen en bedoeld zijn om op het verkooppunt te worden gevuld alsmede wegwerpartikelen die in gevulde toestand worden verkocht of die ontworpen en bedoeld zijn om op het verkooppunt te worden gevuld, slechts als verpakking worden beschouwd indien zij een verpakkingsfunctie hebben, en
  - waarbij de componenten van een verpakking en de bijbehorende in de verpakking verwerkte elementen worden beschouwd als deel van de verpakking waarin ze verwerkt zijn en waarbij de bijbehorende elementen die aan een verpakt product hangen of bevestigd zijn en die een verpakkingsfunctie hebben, als verpakking worden beschouwd, tenzij zij integraal deel uitmaken van dit product en alle elementen bedoeld zijn om samen verbruikt of verwijderd te worden.
2. verkoop- of primaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat zij voor de eindgebruiker of consument op het verkooppunt een verkoopheenheid vormt.
3. verzamel- of secundaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat zij op het verkooppunt een verzameling van een aantal verkoopheenheden vormt, ongeacht of deze als dusdanig aan de eindgebruiker of consument wordt verkocht, dan wel alleen dient om de rekken op het verkooppunt bij te vullen en die van het product kan worden verwijderd zonder dat dit de kenmerken ervan beïnvloedt.
4. verzend- of tertiaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat het verladen en het vervoer van een aantal verkoopheenheden of verzamelverpakkingen wordt vergemakkelijkt

om fysieke schade door verlading of transport te voorkomen, weg-, spoor-, scheeps- of vliegcontainers daaronder niet begrepen.

**Definitie gerecycled of secundair materiaal :**

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument;
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen.  
Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Benodigde stapelsterkte, of gekoeld transport zijn twee voorbeelden van een onderbouwing die aangeeft dat bij kartonnen dozen een lager percentage gerecycled materiaal realiseerbaar is, om de nodige sterkte van de doos te waarborgen.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- Technische productspecificaties van de verpakkingen of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

## 20. Reproductieapparatuur / Mogelijkheid tot herbruikbaarheid en recycling verpakkingen wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.17
- **Onderwerp:** Verpakkingen

De inschrijver dient aan te geven:

- welk percentage van de verpakking geschikt is voor hergebruik;

- welk percentage van de verpakking geschikt is voor recycling;
- welk systeem in werking is om de verpakking te hergebruiken (denk bijvoorbeeld aan een poolsysteem of statiegeldsysteem);
- welk systeem in werking is om de verpakking goed te recyclen;
- of multilayers en samengestelde verpakkingen worden gebruikt;
- of kunststoffen 'lager tarief', volgens de definitie van het afvalfonds worden gebruikt.

Naarmate de inschrijver zorg draagt voor betere mogelijkheid tot hergebruik of recycling van de verpakking wordt dit deel van de inschrijving hoger gewaardeerd. Hergebruik en meervoudig gebruik wordt hoger gewaardeerd dan recycling. De inschrijver kan een hogere waardering verdienen door:

- Hoogste waardering: verpakkingen te gebruiken die geschikt zijn voor hergebruik;
- Gemiddelde waardering: verpakkingen te gebruiken geschikt zijn voor recycling, het gebruik van multilayers, en samengestelde verpakkingen te vermijden en zoveel mogelijk gebruik te maken van kunststoffen 'lager tarief', volgens de definitie van het afvalfonds.

#### **Definitie gerecycled of secundair materiaal:**

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument.
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen. Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

#### **Definitie hergebruikte producten of onderdelen:**

producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest, toegepast in een zelfde nieuw of ander product. Ook het reviseren (refurbishen), oftewel het herstellen en aanpassen van een bestaand product, met behoud of verbetering van de functionaliteit en het herfabriceren (opknappen, herbestemmen) waarbij een nieuw product wordt gemaakt uit onderdelen, componenten en of materialen van afgedankte producten, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Het Afvalfonds heeft per 1 januari 2019 een gedifferentieerd tarief voor kunststof. Voor goed uit te sorteren en te recycelen verpakkingen met een positieve marktwaarde geldt een lager tarief. Deze materiaalsoort heet 'Kunststof lager tarief'. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor het gedifferentieerde tarief worden nader uitgewerkt in een aparte regeling. Meer informatie zie [Afvalfonds Verpakkingen](#). Daar is ook te zien welke kunststoffen een lager tarief hebben.

## 21. Reproductieapparatuur / Inzamelen en recycelen van verpakkingen wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.23
- **Onderwerp:** Verpakkingen

De inschrijver dient aan te geven:

- welk percentage van de door hem geleverde verpakkingen wordt ingezameld/meegenomen;
- welk percentage van de door hem geleverde verpakkingen wordt hergebruikt;
- welk percentage van de door hem geleverde verpakkingen wordt gerecycled;
- hoe de gebruikte verpakkingen worden verwerkt in de afvalfase;
- in geval van hergebruik: welk systeem in werking is om de verpakking te hergebruiken (denk bijvoorbeeld aan een poolsysteem of statiegeldsysteem);
- in geval van recycling: welke recycler dit materiaal recyclet.

Naarmate de inschrijver beter zorg draagt voor het inzamelen en recycelen van de door hem aangeleverde verpakkingen, wordt dit deel van de inschrijving hoger gewaardeerd.

### **Definitie gerecycled of secundair materiaal:**

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument.
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen.  
Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van

een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

**Definitie hergebruikte producten of onderdelen:**

producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest, toegepast in een zelfde nieuw of ander product. Ook het reviseren (refurbishen), oftewel het herstellen en aanpassen van een bestaand product, met behoud of verbetering van de functionaliteit en het herfabriceren (opknappen, herbestemmen) waarbij een nieuw product wordt gemaakt uit onderdelen, componenten en of materialen van afgedankte producten, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

## 22. Reproductieapparatuur / Verantwoorde winning van (conflict)mineralen wordt hoger gewaardeerd

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.26
- **Onderwerp:** Ketenbeheersing

Indien de inschrijver kan aantonen dat de in het product aanwezige (conflict)mineralen in de toeleveringsketen op verantwoorde wijze worden ontgonnen, wordt dit hoger gewaardeerd. Het gaat om de volgende (conflict)mineralen:

- kobalt;
- tantaal, tin, wolfram, goud (ook bekend als 3TG).

Onder verantwoord ontginnen wordt verstaan: ontginnen waarbij de Responsible Minerals Assurance Process standaard, of een gelijkwaardige standaard, wordt gevolgd.

Voor de hogere waardering dient de inschrijver alleen samen te werken met toeleveranciers in de toeleveringsketen, die kunnen aantonen dat de genoemde (conflict)mineralen op verantwoorde wijze worden ontgonnen. Aan dit criterium wordt in ieder geval voldaan als de smelters die de gebruikte materialen in het te leveren product smelten, zijn opgenomen in de lijst [www.responsiblemineralsinitiative.org](http://www.responsiblemineralsinitiative.org) van het Responsible Minerals Initiative.

Indien een smelter die de gebruikte materialen in het te leveren product smelt niet op deze lijst staat, en evenmin op andere wijze kan worden aangetoond te voldoen aan de Responsible Minerals Assurance Process standaard, dient de inschrijver de samenwerking te beëindigen of zich in te spannen met toeleveranciers om te zorgen dat de smelter binnen een jaar wel op de lijst staat.

Indien de smelter na een jaar nog niet op de lijst staat en evenmin op andere wijze kan worden aangetoond te voldoen aan de Responsible Minerals Assurance Process standaard, dient de samenwerking te worden beëindigd.

*Hergebruik of refurbished producten*

Wanneer de inschrijver hergebruikte of refurbished producten aanbiedt, geldt dit criterium alleen voor eventueel toegevoegde nieuwe onderdelen. Indien aan het refurbished product geen nieuwe onderdelen zijn toegevoegd krijgt het aangeboden product automatisch de hoogste

waardering.

*Dit criterium is (deels) gebaseerd op criteria uit 'TCO-certified generatie 8'.*

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Het criterium is omschreven als binair gunningscriterium, zodat inschrijvers zich op dit punt kunnen onderscheiden. Een inkopende organisatie kan er ook voor kiezen om het criterium om te schrijven tot minimumeis.

#### *Mogelijke bewijsmiddelen*

- De betreffende smelters en raffinaderijen van kobalt, tin, tantaal, wolfrام en goud moeten aantoonbaar voldoen aan [de Responsible Minerals Assurance Process standaard](#), of een gelijkwaardige standaard;
- gelijkwaardig keurmerkcertificaat;
- toets die voldoet aan de uitgangspunten van de OECD Due Diligence Guidance.
- of gelijkwaardig.

## 23. Reproductieapparatuur / Inzamelen, data wissen, hergebruiken en recyclen van geleverde producten

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.28
- **Onderwerp:** Verwerking na einde levensduur

De opdrachtnemer draagt zorg (al dan niet via een onderaannemer) voor het verzamelen, data wissen, hergebruiken en recyclen van de te leveren producten en zorgt ervoor dat:

- datadragende producten worden ingezameld in een beveiligde omgeving, zodat datalekken worden voorkomen;
- de data van alle ingezamelde datadragende producten wordt gewist;
- de gebruikte producten worden klaargemaakt voor hergebruik (al dan niet via refurbishment), tenzij dit technisch niet meer mogelijk is;
- indien hergebruik niet mogelijk is, de producten worden gerecycled, conform de vigerende WEEE-Richtlijn.

In verband met herbruikbaarheid van het product is het belangrijk, dat na het resetten van het toestel naar de fabrieksinstellingen (wissen/wipen), geen data achterblijft op het product. De opdrachtnemer dient uiterlijk binnen 6 maanden na ingangsdatum aan te tonen door onderzoek - uitgevoerd door een onafhankelijke, hierin gespecialiseerde partij- dat het aangeboden product voldoet (bij voorkeur via een Baseline Security Product Assessment (BSPA), uitgevoerd samen met het NBV (AIVD). Mogelijk zijn producten van de opdrachtnemer reeds eerder gevalideerd (door o.a. het NBV), waarbij aantoonbaar geen data achterblijft.

Aan de eis voor juiste recycling wordt in elk geval voldaan als:

- de producten voor recycling worden aangeboden bij een verwerker die werkt volgens de vigerende norm voor passende verwerking conform de nationale implementatie van de WEEE-richtlijn. Indien gebruik wordt gemaakt van een verwerker in Nederland betekent dit dat de verwerker WEEELabEx/CENELEC gecertificeerd is (Regeling AEEA, artikel 11) en dat de verwerker is ingeschreven in [het nationaal WEEE-register](#); en
- de leverancier zorgt, conform de WEEE-richtlijn en Regeling AEEA, dat de producten het WEEE-keurmerk bevat; en
- de leverancier als producent/importeur is ingeschreven in [het nationaal WEEE-register](#); en
- data is gewist conform een Baseline Security Product Assessment (BSPA), of gelijkwaardig.

*Dit criterium is (deels) gebaseerd op conceptcriteria van Noorwegen 2019*

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Voor de veiligheidseisen met betrekking tot het wissen van datadragende producten kan een bijlage worden opgesteld op basis van het eigen beveiligingsbeleid. Denk bijvoorbeeld aan de certificering van data wissen door de toezichthouder [Nationaal Bureau voor Verbindingsbeveiliging \(NBV\)](#). Voorbeelden van goedgekeurde producten zijn op [de website van het AIVD](#) te vinden.

*Bijbehorende contractbepaling*

De opdrachtnemer rapporteert halfjaarlijks: welk percentage van de ingenomen producten is klaargemaakt voor hergebruik en welk percentage van de ingenomen producten is gerecycled.

## 24. Reproductieapparatuur / Duidelijke instructies over reparatiemogelijkheden

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.33
- **Onderwerp:** Levensduurverlenging

De inschrijver levert na contractsluiting instructies voor de inkopende organisatie ten aanzien van de beste reparatiemogelijkheden wanneer het product veelvoorkomende defecten vertoont (ongeacht of deze defecten binnen de garantie vallen). Deze instructies dienen overzichtelijk te zijn en in detail uit te leggen welke handelingen de inkopende organisatie kan uitvoeren bij elk van deze defecten.

Deze instructies worden, indien de inkopende organisatie dit wenst, besproken in een gesprek, uiterlijk in de eerste maand van de contractperiode. Dat kan een gesprek zijn tussen de opdrachtnemer en de inkopende organisatie, of de opdrachtnemer kan zorgen dat een deskundige derde partij, zoals de merkeigenaar, dit gesprek voert met de inkopende organisatie. Indien gekozen wordt voor vervanging middels een swap met een gebruikt/ refurbished/ remanufactured model mag (na expliciet akkoord inkopende organisatie) hiervan worden afgeweken. In een dergelijk geval hoeven desbetreffende instructies niet online beschikbaar worden gesteld.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Suggestie: Bespreek in de fase van marktconsultatie met marktpartijen de mogelijkheden om additionele afspraken te maken, bijvoorbeeld m.b.t. extra diensten die de inschrijver kan bieden zoals:

- de mogelijkheid dat de defecte producten worden opgehaald op locatie;
- het langer bewaren van reserveonderdelen die nodig zijn voor reparaties.

## 25. Reproductieapparatuur / Ten minste 10% post-consumer gerecycled materiaal in kunststof behuizing

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.34
- **Onderwerp:** Materiaalgebruik

De kunststof behuizing van het product bevat gemiddeld ten minste 10% aan post-consumer gerecyclede kunststoffen, gemeten in verhouding tot het totale gewichtsaandeel kunststof aanwezig in het product. De waarde van ten minste 10% aan post-consumer gerecyclede kunststoffen (PCM) geldt alleen voor producten waarin meer dan 100 gram aan kunststoffen aanwezig is. Dit is aan te tonen via de technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.

De opdrachtnemer is vrijgesteld van dit criterium indien er hergebruikte of refurbished producten worden geleverd.

### **Definitie gerecycled of secundair materiaal:**

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument.
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen. Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

### **Definitie hergebruikte (of refurbished) producten of onderdelen:**

producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest, toegepast in een zelfde nieuw of ander product. Ook het reviseren (refurbishen), oftewel het herstellen en aanpassen van een bestaand product, met behoud of verbetering van de functionaliteit en het herfabriceren (opknappen, herbestemmen) waarbij een nieuw product wordt gemaakt uit onderdelen, componenten en of

materialen van afgedankte producten, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Een inkopende organisatie met een hoger ambitieniveau kan denken aan het uitvragen van een hoger percentage gerecyclede kunststoffen, of eventueel toepassen van een gunningscriterium: hoe hoger het percentage gerecyclede grondstoffen hoe hoger de waardering.

#### *Mogelijke bewijsmiddelen*

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

## 26. Reproductieapparatuur / Milieumanagementsysteem is verplicht - Automatisering

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** GE
- **Criteriumcode:** 004.35
- **Onderwerp:** Milieumanagementsysteem

De inschrijver levert alleen producten van fabrieken die over een milieumanagementsysteem beschikken waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- milieubeleidsuitgangspunten van de organisatie;
- concrete maatregelen die de fabriek heeft getroffen of gaat treffen om de milieubelasting van de **bedrijfsprocessen** die verband houden met de uitvoering van de opdracht te verminderen of te voorkomen, in elk geval ten aanzien van [X];
- hoe bovenstaande milieuaspecten van de organisatie worden gemonitord en geherwaardeerd als basis voor continue verbetering met specifieke aandacht voor de in deze criteria opgenomen milieuaspecten;
- hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) en toeleverancier(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten;
- dat naleving van de op de verlangde prestatie(s) geldende milieuwetgeving is geborgd.

*Dit criterium is (deels) gebaseerd op criteria uit 'TCO-certified generatie 8'*

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

De inkopende organisatie dient de [x] nader te specificeren. Voorbeelden van maatregelen die de fabriek kan treffen om de milieubelasting te verminderen of te voorkomen zijn maatregelen voor: water- en energieverbruik, omgang met schadelijke stoffen, afval, afvalscheiding, aan de opdracht gerelateerd transport en verpakkingsmateriaal.

Door middel van een intern milieumanagementsysteem laat een bedrijf zien dat milieuzorg structureel deel uitmaakt van de dagelijkse bedrijfsvoering.

Een milieuzorgsysteem zoals ISO 14001 of EMAS toont aan dat een bedrijf of organisatie een systematisch milieumanagementsysteem hanteert voor het behandelen van relevante milieukwesties tijdens dagelijkse activiteiten. Let er daarbij wel op dat het certificaat de in de eis gestelde onderwerpen betreft (milieubeleidsuitgangspunten, concrete maatregelen, monitoring, bewustwording personeel, borging van naleving milieuwetten). Op de [website van SCCM](#) is een database te vinden waarin alle ISO 14001-certificaten zijn opgenomen van in Nederland door de RvA geaccrediteerde certificatie-instellingen. Wanneer een certificaat er onverhoopt niet op mocht staan kan contact worden gezocht met de betreffende certificatie-instelling. Op [de website van SCCM](#) zijn de contactgegevens te vinden.

#### *Mogelijke bewijsmiddelen*

- ISO 14001-certificaat, EMAS-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat;
- verklaring dat de milieuzorg een structureel onderdeel uitmaakt van de dagelijkse bedrijfsvoering, van een onafhankelijke auditor, accountant of (geaccrediteerde) certificatie-instelling met aantoonbare kennis van zaken;
- of gelijkwaardig.

## 27. Reproductieapparatuur / Verbeteren arbeidsomstandigheden, mensenrechten en leefbaar loon (ISV)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.21
- **Onderwerp:** Internationale Sociale Voorwaarden (ISV)

De Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) dragen bij aan het uitbannen van sociale misstanden in de inkoopketen, zoals kinderarbeid, hongerlonen en onmenselijke werkomstandigheden. Via een proces van *due diligence* richten de ISV zich op het bevorderen van het naleven van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productieketens van Rijksleveranciers.

Middels het inschrijven op onderhavige aanbesteding committeert inschrijver zich aan het naleven van de ISV, zoals uitgewerkt in contractbepaling [X].

Vragen over het toepassen van de ISV kunnen worden gesteld tijdens de aanbestedingsprocedure. De aanbestedende dienst geeft zo nodig een toelichting in een Nota van Inlichtingen.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Dit criterium is afkomstig uit het rijksbeleid ISV, dat **verplicht** wordt toegepast bij opdrachten van de Rijksoverheid die behoren tot één van de 10 risicocategorieën met een (geraamde) waarde groter of gelijk aan de Europese aanbestedingsdrempels.

In andere gevallen (dus bij rijksaanbestedingen buiten de 10 risicocategorieën en/of onder de aanbestedingsdrempels of aanbestedingen van andere overheden zoals gemeenten, provincies, waterschappen en andere publieke instellingen) kunnen de ISV op dezelfde wijze worden toegepast. Inmiddels kiezen veel andere overheden ervoor dit beleid ook toe te passen binnen

risicovolle productgroepen.

Maak hierbij gebruik van:

- bestekteksten en een handreiking voor bedrijven en een overzicht van [de 10 risicocategorieën](#)

Voor meer informatie:

- [handreikingen ISV](#);
- [meer informatie en praktische handvatten ISV](#);
- informatie over risicovolle sectoren: [KPMG rapport 'MVO Sector Risico Analyse' van sept. 2014](#);
- [MVO Risicochecker](#)

Due diligence betreft een doorlopend proces, waarbij naarmate de onderneming en/of de sector hier meer ervaring mee krijgt, er ook steeds meer inzicht in de keten en de risico's komt. De contractmanager beoordeelt de due diligence van opdrachtnemer en bespreekt dit met opdrachtnemer. Op de site van PIANOo is een handleiding te vinden voor het [toepassen van ISV in de verschillende fasen van het inkoopproces](#). Daar zijn ook voorbeelddocumenten, onderzoeken, adviesdocumenten en praktijkvoorbeelden beschikbaar.

Naast deze eis dient de inkopende organisatie een contractbepaling op te nemen, waarin de due diligence-verplichtingen waaraan leverancier na contractsluiting dient te voldoen worden uitgewerkt.

#### *Bijbehorende contractbepaling*

De Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) dragen bij aan het uitbannen van sociale misstanden in de inkoopketen, zoals kinderarbeid, hongerlonen en onmenselijke werkomstandigheden. Via een proces van *due diligence* wordt de naleving van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productie- en toeleveringsketen bevorderd.

Opdrachtnemer dient in dit kader een due diligence-proces uit te voeren conform het onderstaande:

### **1. Risicoanalyse productieketen**

Uiterlijk 3 maanden na definitieve gunning van de opdracht wordt een risicoanalyse door de opdrachtnemer aangeleverd ten aanzien van de [eerste schakel/ # schakels/ gehele keten] van het productieproces waarin het volgende is opgenomen:

- een beschrijving van de [eerste schakel/ # schakels/ gehele keten] van het productieproces;
- een analyse van de risico's op schending van arbeids- en mensenrechten in de keten.

### **2. Plan van aanpak mitigeren risico's**

Uiterlijk 6 maanden na definitieve gunning van de opdracht wordt een plan van aanpak door de opdrachtnemer verstrekt om de risico's die in de risicoanalyse zijn vermeld te mitigeren.

In het plan van aanpak zijn opgenomen:

- een overzicht en beschrijving van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren om de risico's te mitigeren;

- een planning ten aanzien van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren;
- (optioneel) een toelichting op het tot stand komen van het plan van aanpak, bijvoorbeeld informatie over de betrokkenheid van stakeholders.

Indien de opdrachtnemer aangesloten is bij een [IMVO-sectorconvenant](#), kan dit worden gezien als een actie om de risico's in zijn keten te verkleinen. De opdrachtnemer kan hier melding van maken in het plan van aanpak. Ook wanneer opdrachtnemer is aangesloten bij een keteninitiatief kan dit in het plan van aanpak gemeld worden. Het betekent echter niet dat de opdrachtnemer daarmee aan al zijn due diligence verplichtingen voldoet. Opdrachtnemer dient te controleren of het keteninitiatief alle risico's afdekt. Wanneer geconstateerd wordt dat dit niet het geval is, zal de opdrachtnemer in zijn plan van aanpak moeten uitwerken welke inspanningen ten aanzien van de (overgebleven) risico's geleverd gaan worden om deze te mitigeren.

### 3. Jaarlijkse rapportage

Gedurende de contractperiode rapporteert de opdrachtnemer jaarlijks ten opzichte van de ingangsdatum van de overeenkomst (of in geval van een korter lopende overeenkomst: bij de afronding daarvan) over zijn inzet ten aanzien van het naleven van de ISV. Hieruit moet blijken dat de opdrachtnemer een 'redelijke inspanning' heeft geleverd om de ISV na te leven.

De rapportage moet tevens gelijktijdig **openbaar** worden gemaakt, al dan niet als onderdeel van een rapportage die een breder deel van de activiteiten van de opdrachtnemer betreft, zoals een (duurzaamheids)jaarverslag. Openbaarmaking kan worden bereikt door plaatsing op de website van de opdrachtnemer.

De rapportage bevat in ieder geval:

- een risicoanalyse zoals beschreven onder 1;
- de maatregelen die in het jaar waarover gerapporteerd wordt zijn genomen om risico's te verminderen en eventuele schendingen van de ISV in de keten te verhelpen;
- de aanpak en resultaten van de monitoring op naleving van de ISV;
- informatie over hoe eventueel ontvangen signalen (intern en extern) over schending van de ISV afgehandeld zijn.

De rapportage is vormvrij, maar moet voor de bruikbaarheid ervan in het Nederlands- of Engels opgesteld zijn.

Bij de invulling van deze verplichtingen dient opdrachtnemer uit te gaan van:

- de handreiking due diligence voor bedrijven, zoals raadpleegbaar via de [handreiking due-diligence voor bedrijven](#)

Opdrachtnemer kan daarnaast ook gebruik maken van onderstaande informatie en handreikingen:

- [PIANOo website over internationale sociale voorwaarden](#);
- [OESO due diligence handreiking voor maatschappelijk verantwoord ondernemen](#);
- [RBA Practical Guide](#).

## 28. Reproductieapparatuur / Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal wordt hoger gewaardeerd -

# Automatisering

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.41
- **Onderwerp:** Circulaire economie

De inschrijver moet aangeven welk massapercentage van het toegepaste materiaal in het eindproduct wordt vertegenwoordigd door circulaire materialen, dat wil zeggen: hergebruikt, gerecycled en/of biobased. (= massa hergebruikt, gerecycled en/of biobased materiaal gedeeld door de totale massa).

Naarmate een groter aandeel van het toegepaste materiaal in het eindproduct circulaire materialen betreft, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd, volgens de volgende factoren per categorie: [x].

De inschrijver geeft bij inschrijving aan:

- welk aandeel (op gewichtsbasis) van het totale product een circulair materiaal betreft en een verdeling over de verschillende circulaire oplossingen: hergebruikt, gerecycled, biobased;
- op welke aannames de inschrijver de aanbidding baseert en/of welke risico's de inschrijver identificeert bij de te leveren producten.  
Voor hergebruikt:
- welke onderdelen hergebruikte onderdelen zijn;
- welke oorsprong de hergebruikte product(onderdeel)en hebben en welke functies (en eventueel prestatie) zij voorheen vervulden;
- de garantietermijn(en) van hergebruikte producten/productonderdelen.  
Voor gerecycled:
- welke herkomst de gerecyclede materialen hebben, met de herkomstmogelijkheden: Pre-consumer materiaal of Post-consumer materiaal.  
Voor biobased:
- welke oorsprong de biobased materialen hebben.

Circulaire materialen kunnen slechts in overleg met de opdrachtgever afwijken van de gestelde technische, functionele en MVI-eisen in het PvE.

## **Definitie hergebruikte producten of onderdelen:**

producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest, toegepast in een zelfde nieuw of ander product. Ook het reviseren (refurbishen), oftewel het herstellen en aanpassen van een bestaand product, met behoud of verbetering van de functionaliteit en het herfabriceren (opknappen, herbestemmen) waarbij een nieuw product wordt gemaakt uit onderdelen, componenten en of materialen van afgedankte producten, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

## **Definitie gerecycled of secundair materiaal:**

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een

productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument;
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen. Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

**Definitie biobased of hernieuwbaar materiaal:**

niet-fossiel materiaal dat is geproduceerd op basis van hernieuwbare grondstoffen. Een hernieuwbare grondstof is een grondstof van biologische oorsprong, exclusief grondstoffen uit geologische afzetting of fossiele grondstoffen, die wordt beheerd en/of geteeld en die na winning binnen 100 jaar terug groeit zonder het betreffende ecosysteem uit te putten.

Voor hout geldt:

- Hout voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, zie criterium **'(verwerkt) hout dient aan duurzaamheidseisen te voldoen'**.

*Toelichting voor de inkopende organisatie*

Dit gunningscriterium zal uitwisselbaar zijn met het gunningscriterium 'Een beter plan circulaire economie'. De inkopende organisatie kan dus kiezen voor óf wel 'plan CE' ofwel 'meer hergebruikte producten'.

Vul op de plaats van [x] de specifieke waardering per categorie (hergebruikt, gerecycled (eventueel onderscheid post-consumer gerecycled en pré-consumer gerecycled) en biobased). Maak daarbij eigen keuzes. Hergebruik van bestaande producten of onderdelen reduceert direct de benodigde grondstoffen en productieprocessen voor het product. In de hiërarchie van materiaalgebruik is hergebruik te prefereren boven het gebruik van biobased of gerecycled materiaal. Voor gerecycled materiaal kan bijvoorbeeld gelden dat post-consumer materiaal hoger wordt gewaardeerd dan de pré-consumer materiaal.

De productie en het gebruik van biobased grondstoffen kan gepaard gaan met ongewenste effecten, zoals concurrentie met voedsel, extra transport of extra energieverbruik. Deze ongewenste effecten kunnen worden voorkomen door de duurzame herkomst en productie van de toegepaste biomassa te waarborgen of beter te waarderen. Aan het criterium kan dan worden toegevoegd dat de toegepaste biobased grondstoffen 'duurzaam' dienen te zijn, waarbij het volgende kan worden overwogen:

- Hoogste waardering: de biomassa bestaat uit reststromen uit de EU.
- Gemiddelde waardering: de biomassa bestaat uit reststromen van buiten de EU.
- Lagere waardering: de biomassa is afkomstig van primaire landbouwproducten uit Europa.
- Laagste waardering: de biomassa is afkomstig van duurzaam geproduceerde landbouwproducten van buiten Europa: aan te tonen met de RED (EU-richtlijn 2009/28). Wanneer de landbouwproducten gecertificeerd zijn conform één van de gangbare landbouwcertificatiesystemen (Bonsucro, RSPO, RTRS) of duurzaamheidscertificeringssystemen voor biobased producten (zoals ISCC+) dan wordt aan de eisen voldaan.

Voor meer informatie over biobased inkopen, zie [de website van PIANOo](#).

*Mogelijke bewijsmiddelen:*

- documentatie betreffende de samenstelling en gebruikte grondstoffen/materialen voor (de onderdelen van) de geleverde producten.
- of gelijkwaardig.

Voor wat betreft aandeel biobased grondstoffen:

- Certificaat waaruit blijkt dát en welk aandeel biobased grondstoffen zijn gebruikt: 'OK biobased'-certificaat, 'DIN Geprüft Bio-based'-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat.
- 'Groencertificaat', waarmee voor bepaalde productiemethoden, de biomassa fractie van een biobased product rekenkundig kan worden bepaald via een gecertificeerde massabalans, of een gelijkwaardig certificaat.
- NTA 8080-certificaat, dat aantoont dat de biomassa die is gebruikt van duurzame herkomst is, of een gelijkwaardig certificaat.
- Rapport dat is opgesteld door een onafhankelijke derde, dat aantoont dat het gebruikte materiaal biobased is. Methodes die kunnen worden gebruikt om de biobased content te bepalen zijn:
  - de ASTM D6866 methode of gelijkwaardig;
  - een methode genoemd in [het Rapport 16721:2014 van CEN](European Committee for Standardization), dat een overzicht geeft van verschillende beschikbare methoden om de biobased fractie te bepalen.

## 29. Reproductieapparatuur / Maximaal 0,1% gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 004.42
- **Onderwerp:** Materiaalgebruik

Kunststofonderdelen zwaarder dan 25g mogen maximaal 0,1% vlamvertragende stoffen of preparaten bevatten waaraan één van de volgende H-zinnen in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008 is toegekend:

- H350 (kan kanker veroorzaken);
- H340 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken);
- H360F (kan de vruchtbaarheid schaden);
- H360D (kan het ongeboren kind schaden).

*Dit criterium is (deels) gebaseerd op GPP-criteria van de EU*

Omdat er reststoffen (trace amounts) aanwezig kunnen zijn wordt bij een eventuele praktijktest voldaan aan dit criterium als er maximaal 0,1% (gewichtspcent) van de betreffende stoffen aanwezig is.

*Mogelijke bewijsmiddelen*

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#).
- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Rapport, of andere documentatie van een onafhankelijk deskundige, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

## 30. Reproductieapparatuur / Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij voldoende aanbod - Automatisering

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.18
- **Onderwerp:** Circulaire economie

De inschrijver dient een plan van aanpak in, waarin wordt beschreven welke bijdrage wordt geleverd aan de circulaire economie door de opdracht waarop de aanbesteding betrekking heeft. Elementen die in het plan naar voren moeten komen zijn:

- Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om grondstofgebruik, uitgewerkt volgens de hiërarchie van de R-ladder:
  - Refuse en rethink: materiaalgebruik voorkomen en heroverwegen.
  - Reduce: materiaalgebruik verminderen.
  - Re-use (waarbij onder re-use ook refurbish, repair, remanufacture en repurpose vallen);: direct hergebruik van het product en strategieën voor waardebehoud en levensduurverlenging, zoals opknappen en moderniseren van een oud product, of onderdelen van een afgedankt product gebruiken in een nieuw product (met dezelfde of een andere functie).

- Recycle: materialen verwerken tot grondstoffen met zelfde (hoogwaardige) of mindere (laagwaardige) kwaliteit dan de oorspronkelijke grondstof.
  - Recover: het verbranden van materialen met energierugwinning.
  - Het gaat hierbij ook om de visie op het verminderen van e-waste (wereldwijd) en de rol die de inschrijver hierbij kan spelen. Daarbij geeft de inschrijver een toelichting op de door inschrijver uitgevoerde specifieke inspanningen om grondstoffen te behouden en een toelichting op de omgang met schaarse grondstoffen.
- Samenwerking met en consequenties voor de inkopende organisatie, zoals het bijhouden van administratie voor onderhoud of retoursystemen.
  - Samenwerking met ketenpartners.
  - Bij een contract waarin (ook) langjarig onderhoud (meer dan drie jaar) of leveringen gedurende meer dan drie jaar: specifieke visie op doorontwikkeling richting een volledig circulair systeem, gedurende de looptijd van het contract.
  - Organisatie en taakverdeling gedurende de looptijd van het contract:
    - beoogde rollen en verplichtingen van de inschrijver/leverende partij(en);
    - beoogde rollen en verplichtingen van de aanbestedende partij.

Een beter plan wordt hoger gewaardeerd. Het plan van aanpak wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- De visie op grondstofgebruik, gewaardeerd volgens de hiërarchie van de R-ladder: bijdragen aan hogere treden worden hoger gewaardeerd dan bijdragen aan lagere treden.
- Mate waarin het plan van aanpak SMART is beschreven: hoe SMARTER hoe hoger de waardering.
- Betrokkenheid van samenwerkingspartners in de gehele keten: hoe meer betrokkenheid hoe hoger de waardering.
- Motivatie van de rol van de diverse ketenpartijen en aanbestedende partij: hoe duidelijker de rol is omschreven, hoe hoger de waardering.

#### *Toelichting voor de inkopende organisatie*

Dit criterium is van toepassing als uit marktverkenning blijkt dat er producten of product-dienstcombinaties op de markt worden aangeboden die voldoen aan de principes van een circulaire economie, zoals beschreven in het [Stappenplan van Kwiltcirculairinkopen.nl](https://www.kwiltcirculairinkopen.nl).

Evalueer als inkopende organisatie ook de beoogde contractvorm, bijvoorbeeld een product-service-systeem (lease, pay-per-use), koop-terugkoop, koop-doorkoop.

Indien het onderwerp circulaire economie gewenst is als selectiecriterium, kan de inschrijver worden gevraagd naar referenties van uitgevoerde projecten volgens de principes van de circulaire economie en de toepassing in de eigen organisatie.

## 31. Reproductieapparatuur / Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij onvoldoende aanbod - Automatisering

- **Ambitieniveau:** 3
- **Criteriumtype:** GC
- **Criteriumcode:** 004.19
- **Onderwerp:** Circulaire economie

De inschrijver dient een ontwikkelplan in te dienen, dat bij uitvoering leidt tot een zo circulair mogelijke omgang met grondstoffen gedurende de loop van het contract. In het plan wordt ingegaan op:

- Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om grondstofgebruik, uitgewerkt volgens de hiërarchie van de R-ladder:
  - Refuse en rethink: materiaalgebruik voorkomen en heroverwegen
  - Reduce: materiaalgebruik verminderen
  - Re-use (waarbij onder re-use ook refurbish, repair, remanufacture en repurpose vallen): direct hergebruik van het product en strategieën voor waardebehoud en levensduurverlenging, zoals opknappen en moderniseren van een oud product, of onderdelen van een afgedankt product gebruiken in een nieuw product (met dezelfde of een andere functie).
  - Recycle: materialen verwerken tot grondstoffen met zelfde (hoogwaardige) of mindere (laagwaardige) kwaliteit dan de oorspronkelijke grondstof.
  - Recover: het verbranden van materialen met energierugwinning.
  - Het gaat hierbij ook om de visie op het verminderen van e-waste (wereldwijd) en de rol die de inschrijver hierbij kan spelen. Daarbij geeft de inschrijver een toelichting op de door inschrijver uitgevoerde specifieke inspanningen om grondstoffen te behouden en een toelichting op de omgang met schaarse grondstoffen.
- Het identificeren en benoemen van nog niet-circulaire aspecten van de keten.
- Te nemen maatregelen om circulariteit te vergroten:
  - welke stimulerende maatregelen worden getroffen;
  - welk onderzoek naar circulariteit en de wijze waarop dat kan worden bereikt wordt uitgevoerd;
  - welke (keten)partijen worden daarbij betrokken.
- Het beoogde doel en tijdpad voor de totstandkoming van een circulair systeem.
- De rol van de inschrijver en de rol van de inkopende organisatie bij de doorontwikkeling.
- Organisatie en taakverdeling gedurende de looptijd van het contract:
  - beoogde rollen en verplichtingen van de inschrijver/leverende partij(en);
  - beoogde rollen en verplichtingen van de inkopende organisatie (zoals het bijhouden van administratie voor onderhoud of retoursystemen).

Een beter plan wordt hoger gewaardeerd. Het plan wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- De visie op grondstofgebruik, gewaardeerd volgens de hiërarchie van de R-ladder: bijdragen aan hogere treden worden hoger gewaardeerd dan bijdragen aan lagere treden.
- Mate waarin het plan van aanpak SMART is beschreven: hoe SMARTER hoe hoger de waardering.
- Betrokkenheid van samenwerkingspartners in de gehele keten: hoe meer betrokkenheid hoe hoger de waardering.
- Motivatie van de rol van de diverse ketenpartijen en aanbestedende partij: hoe duidelijker de rol is omschreven, hoe hoger de waardering.

*Toelichting voor de inkoopende organisatie*

Dit criterium is van toepassing als:

- uit marktverkenning blijkt dat er nog niet of nauwelijks producten of product-dienstcombinaties op de markt worden aangeboden die voldoen aan de principes van een circulaire economie, zoals beschreven in het [Stappenplan van Ikwiltcirculairinkopen.nl](https://www.kwiltcirculairinkopen.nl) en
- er sprake is van een contract waarin (ook) langjarig onderhoud (meer dan drie jaar) of sprake is van leveringen gedurende meer dan drie jaar.

Indien het onderwerp circulaire economie gewenst is als selectiecriterium, kunt u vragen naar de referenties van de gegadigde op uitvoer van projecten volgens de principes van de circulaire economie en de toepassing in de eigen organisatie.